

zapojit do průzkumné činnosti všechny průzkumné orgány a velitele. Doposud se tak neděje a velmi často v oddílu je zaujímana jen jedna nebo dvě pozorovatelné. Ty nejsou schopny obsáhnout ani pásmo činnosti a nemohou dát tedy podklady pro palbu, což je hlavní úkol průzkumu. Tento požadavek začleňovat dělostřelecké průzkumníky do všech nejdůležitějších prvků vševojskové sestavy, včetně na boky, je stejně důležitý i za útoku, kde se rovněž neplní.

Několik slov k charakteru zabezpečení protizteče například v síle pluku. Bude snaha vševojskového velitele najít mezeru v sestavě nepřítele, vklínit se do ní a udeřit. Palebné zabezpečení vyrazení pluku bude mít charakter palebného přepadu postupně plněného po jednotlivých cílech v sestavě nepřítele, podle jejich důležitosti. Začne zbraněmi hromadného ničení budou-li zjištěny, dále dělostřeleckými bateriemi, radiolokátory a pozorovatelnami a nakonec to budou protitankové zbraně a důležité odpory, které brání splnění úkolu. Za boje pak podpora bude palbami na vyžádání, na cíle obdobného charakteru, jak bylo uvedeno a zase podle důležitosti a možností dělostřelectva. K zabezpečení tohoto úkolu bude zasahovat jak dělostřelectvo pluku, kterému se zpravidla přidělí jeden oddíl, tak i dělostřelecké oddíly přidružené svazku. Bude-li cíl, může být proveden i úder oddílem vojskových raket.

Zvláštnosti přesunů v obranném boji

Podplukovník Ladislav J a č e k

Pod pojmem manévru, rozumíme především pohyb, ve vojenském smyslu pak přesun. Zabezpečit obranu manévrou znamená tedy věnovat prvořadou pozornost přesunům. Zdálo by se na první pohled, že jeden přesun je jako druhý, že nelze příliš rozlišovat v manévru pohybem v průběhu útočného boje od podobného manévru v obranné, charakterizované dynamikou.

Přece však má přesun v obranném boji své charakteristické zvláštnosti, které je třeba respektovat, chceme-li dosáhnout úspěchu. I když v útoku dochází k řadě zvrátů v situaci, znamenají přesuny v útočném boji v podstatě rovnoměrný přímočarý pohyb proti složitým manévřům obranného boje.

To je první charakteristická zvláštnost: přesuny v obranné se vyznačují

pohybem řady jednotek různými směry současně, a to s různou časovou naléhavostí. Tato zvláštnost je náročná především na organizační schopnosti štábů.

Situace v obranném boji bude daleko složitější než v útoku, a to nejen z psychologického hlediska, ale svou podstatou: v současné době bude část jednotek vést střetný boj, jiná bude ustupovat, další se bude přesunovat k protizteči a pak útočit, jiná jednotka bude bojovat na místě. V témže prostoru se bude uskutečňovat přesun nejrůznějších záloh, velitelských stanovišť, týlů, přísunových a odsunových prostředků, jednotek zabezpečení atd.

Značná pohyblivost nám bude umožňovat zastavit nepřítele, vnikat do jeho týlu, rozrušovat jeho útočné zámysly,

znepokojovat jeho boky a ohrožovat jádro jeho sil, bude umožňovat střídání ústupu a útoku, získání území, apod.

Přesto, že jde o stálou změnu v úkolech a situaci vojsk — a dokonce právě z tohoto důvodu, musí jít vždy o akce plánované, sladěné a řízené, neboť jakmile se vymknou veliteli z rukou a nebudou podřízeny jednotnému zámyslu, stanou se neorganizovaným, zoufalým bojem o význačné terénní objekty, bojem, který sice někdy může mít taktický význam, nebude však dosaženo operačního úspěchu.

Veškeré přesuny musí být plánovány a časově i prostorově sladěny. Toho lze dosáhnout jen sepeřtím tří dovedností štábů: schopností soustředit ověřené zprávy, rychle zplánovat přesun a včas doručit rozhodnutí příslušným velitelům. Obranný boj vyžaduje bezpodmínečnou centralizaci plánování i řízení přesunů všeho druhu — nelze připustit, aby např. pohyb záloh, zabezpečujících jednotek či týlů se děl samovolně.

Požadavek centrálního řízení nelze spátřovat v detailním plánování přesunů podobně jako jsme tomu zvyklí při plánování přeskupení v přípravě útočného boje. Plánování musí být natolik přesné, aby komunikace nebyly přidělovány k přesunům současně několika útvarům a aby křížovatky byly ve stejné době využívány jen v jednom směru.

V útočném boji zpravidla využíváme silničních tahů k přesunům, v obranném boji musíme vzít zvděk různým cestám různých hodnot, včetně polních cest a jízď terénem. Značná nepravdělnost čáry dotyku a boj v týlu nepříteli způsobí, že hodnotnější komunikace budou přerušeny (mnohdy se bude bojovat).

Přesuny se budou zpravidla dít na krátkou vzdálenost. Budeme-li ustupovat, pak jen tak daleko, abychom nepříteli vymaněvrovali z dosahu jeho palby a po zformování mohli udeřit do

jeho boků. Budeme-li se přesunovat k protizteči, pak jen tak daleko, abychom zasáhli v nejvhodnější čas nejcitlivější nepřátelské místo. Budeme-li měnit operační či taktickou sestavu, pak zpravidla jen proto, abychom přešli následkům nepřátelského atomového napadení nebo proto, abychom získali místní převahu.

Tato zvláštnost při přesunech v obranném boji se musí projevit především v **pochodové sestavě**: ta musí odpovídat tomu, aby útvar nebo svazky mohly okamžitě přejít do bojové sestavy a zahájit s nepřítelem střetný boj.

Zatím co v útoku organizujeme většinou pochodovou sestavu tak, abychom co nejrychleji dosáhli stanoveného prostoru, v obranném boji ji musíme způsobit možnosti okamžité bojové činnosti.

Krátké vzdálenosti na přesun budou mít vliv i na to, že budeme se snažit využít pro přesun většího počtu komunikací. Zatím co v útoku zpravidla vystačíme se dvěma až třemi osami pro přesun svazku, v obraně jich budeme přidělovat více (i pro útvar).

Přesuny v obranném boji budou zpravidla uskutečňovány pod tlakem času. To vyplývá ze skutečnosti, že iniciativu v tomto druhu boje má nepřítel a naše akce jsou diktovány většinou jako odvěta na jeho zámysl. Proto nebudeme moci někdy využít noci k přesunům, maskovat vojska a mnohdy se nám nebude dostávat ani času ani sil k tomu, abychom zplánovali a realizovali klamné přesuny.

Tato zvláštnost se nutně promítá do bojového zabezpečení přesunů, které je podstatně snižováno tím, že přesunujeme vojska za dne a že nemáme obvykle dostatek prostředků, abychom je mohli na velkém prostoru všestranně zabezpečit. V takovém případě bude nedostatečně zabezpečena protivzdušná obrana vojsk; proto budeme rozptylo-

vat pochodové sestavy a zkracovat doby přesunu, dále budou složité otázky ochrany proti jaderným zbraním a jiným prostředkům hromadného ničení. Na druhé straně se daleko lépe uplatní některé prvky bojového zabezpečení, především průzkum, který má větší volnost a možnost pronikat do nepřátelské sestavy.

Uskutečňování přesunů pod tlakem času tedy klade velké nároky na práci štábů druhů vojsk, které musí správně řídit a usměrnit bojové zabezpečení všeho druhu, iniciativně navrhovat využití všech možností, které nabízí terén, situace i prostředky nadřízeného velitele (např. v protivzdušné obraně a to bude využito vlastního letectva, i když bude plnit jiný hlavní úkol).

I když v bojové situaci obvykle všechna činnost se děje pod tlakem času, přece jen musíme uvážit, zdali je tak kritický, abychom mohli ještě zplánovat veškerou činnost, organizovat součinnost apod.

Situace na frontě nám obvykle nedovolí zastavit k přestávkám podle řádů a to i tehdy, bude-li to přesun delší. Stane se, že vůbec vyloučíme v obraně zastávky z přesunů. (Potřebuje-li řidič opravit některou drobnost, ponecháme vozidlo na místě, zatím co proud pokračuje nepřetržitě v pohybu).

Všechny tyto zvláštnosti však vyplývají z dynamičnosti soudobé obrany. Jakmile nad manévrovostí převládne statický element a vojska se zastaví na určitých čarách platí tyto zvláštnosti jen v omezeném rozsahu, neboť se např. ustálí rozhraní jednotek, mezi jehož čarami se bude zpravidla dít pohyb, ke střídání a přeskupení budeme obvykle přistupovat, až se setměním atd. Přesuny v takové situaci se již přibližují svým pojetím přesunům v útočném boji. Ovšem statickou obranu bude třeba chápat již jen jako zvláštní druh obranného boje, zatím co pravidlem bude dynamická obrana.

K velení operačního týlu

Podplukovník Vojtěch Machulda

Ve velení operačnímu týlu je nutno vycházet ze zásady, že je nelze oddělit od velení vojskům, neboť je jeho nedílnou součástí. Velitel armády nebo frontu odpovídá plně za nepřetržité zabezpečení svazů, svazků a útvarů. Velí týlu osobně nebo prostřednictvím svého zástupce pro týl.

Tato povinnost velitele armády nebo frontu je naprosto nedílná a nemůže ji přenést na jiného funkcionáře. Naproti tomu zástupce velitele pro týl je v otázkách celkové organizace a činnosti týlu hlavním poradním orgánem velitele a přímým organizátorem týlu. V tomto směru

se stále vyskytuje řada nejasností a nedořešování skutečností, protože při cvičeních nelze v plném rozsahu „rozehrát“ složitost problematiky operačního týlu a její velký vliv na celkové vedení operací, stanovení operačních úkolů, cílů atomových úderů a celkové zatížení velitele řešením těchto otázek. Správné chápání a plné využití zástupce velitele pro týl jako přímého organizátora týlu má dalekosáhlý význam pro správnou organizaci operačního týlu, usměrnění jeho práce v duchu operačního zámyslu a velké ulehčení pro osobní práci velitele.